

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

Enhet 1

BESLUT

2023-03-23

Meddelat i Karlstad

Mål nr

1281-23

KLAGANDE

Easee AS, 920292046

Ombud:

MOTPART

Elsäkerhetsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Elsäkerhetsverkets beslut den 14 mars 2023, diariernr 22EV1261

SAKEN

Föreläggande enligt radioutrustningslagen (2016:392); nu fråga om inhibition

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Easee AS:s yrkande om inhibition.

BAKGRUND OCH DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Elsäkerhetsverket beslutade den 14 mars 2023 att vid vite om 50 000 kr förbjuda Easee AS (bolaget) att tillhandahålla laddboxmodellerna Home och Charge som tillverkas av bolaget. Bolaget förelades även vid vite om 200 000 kr att vidta lämpliga åtgärder för att eliminera de elsäkerhetsbrister som framgår av beslutet för den radioutrustning som bolaget släppt ut på marknaden. Därtill ska bolaget vid vite återta utrustningen från sina återförsäljare samt informera Elsäkerhetsmyndigheten om vilken information som skickats till deras återförsäljare, vilka åtgärder bolaget avser att vidta samt vid en senare tidpunkt informera om hur elsäkerhetsriskerna har eliminerats.

Som skäl för beslutet angavs sammanfattningsvis följande.

En förutsättning för att sätta utrustning på marknaden är att tillverkaren kan visa att utrustningen är i överensstämmelse med de väsentliga kraven som uppställs i radioutrustningslagen (2016:392) och de föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag. Den utrustning som granskats av Elsäkerhetsverket och omfattas av beslutet uppfyller inte de väsentliga krav på skydd för hälsa och säkerhet som avses i 2 kap 1-3 §§ i Post- och telestyrelsen föreskrifter 2016:5 om krav m.m. på radioutrustning (PTSFS 2016:5). Utrustningen har inte heller genomgått en korrekt bedömning av överensstämmelse i enlighet med kapitel 3 och 4 i PTSFS 2016:5. Bolaget har inte gjort en sådan bedömning innan utrustningen släpptes ut på marknaden.

Av underlaget i ärendet har framkommit att utrustningen på flera punkter avviker från relevanta harmoniserade standarder på området. En tillverkare får avvika från dessa harmoniserade standarder endast om utrustningen är i överensstämmelse med kraven i regelverket. Om en tillverkare väljer att helt eller delvis avvika från harmoniserade standarder eller om det inte finns några tillämpliga harmoniserade standarder ska utrustningens riskanalys ligga till

grund för vilka åtgärder som vidtagits för att utrustningen ska uppfylla de väsentliga kraven. Dessa tester ska omfatta alla förhållande som rimligen kan förutses och ska dokumenteras. Den dokumentation som bolaget har skickat in till myndigheten visar inte att bolagets har en riskanalys som tagit hänsyn till alla förhållande som rimligen kan förutses. Det framgår inte heller att utrustningen har analyserats och provats på ett sätt som ger motsvarande säkerhetsnivå jämfört med harmoniserade standarder. De tester som bolaget har gjort är att anse som funktionsprov. Dessa tester kan inte likställas med testning som visar att en säker funktion alltid uppfylls vid alla de förhållanden som rimligen kan förutses.

De brister som har identifierats vid Elsäkerhetsmyndighetens testning av utrustningen består bland annat av att utrustningen inte har en RCD (Residual current device, jordfelsbrytare) som uppfyller kraven i EN 61008-1 samt IEC 62955. I bruksanvisningen anges att utrustningen har en inbyggd RCD som uppfyller kraven i dessa standarder. Installationsguiden innehåller inte heller några anvisningar om utrustningen ska föregås av en jordfelsbrytare vid anslutningen mot det fasta elnätet. Det saknas märkningar på utrustningen som anger tillverkningsdatum samt standarden IEC 61439-7. Vissa av märkningarna är därtill placerade bakom ett lock vilket innebär att de inte är läsbara när utrustningen är i bruk. Utrustningens EU-försäkran innehåller därtill flera direktiv som inte ska tillämpas samtidigt. I bruksanvisningen saknas EU-försäkran om överensstämmelse eller i vart fall en förenklad EU-försäkran. I EU-försäkran finns inte heller någon hänvisning till en alternativ riskbedömning i de delar där utrustningen brister i jämförelse med de standarder som anges i dokumentet.

Av de testrapporter som bolaget skickat in framkommer också brister. Utrustningen har inte en jordfelsbrytare typ A enligt EN 61008-1 och det finns ingen information i den medföljande dokumentationen om att en sådan ska föregå utrustningen vid installation. Utrustningen uppfyller inte heller kravet

för DC-skydd för felströmmar över 6mA enligt IEC 62955, har märkningsbrister samt klarar inte överspänningsprovet upp till 7000V mot PELV (LLLN->CP) eller kraven för IP-klass IP5X.

Utrustningens brister innebär att elchock och brand kan uppstå eftersom utrustningen inte ger tillfredställande skydd mot jordfel och DC-fel. De identifierade bristerna är allvarliga och det finns därför skäl att förbjuda bolaget från att tillhandahålla utrustningen på marknaden, att utrustningen återkallas från bolagets återförsäljare samt att lämpliga åtgärder vidtas för att eliminera de elsäkerhetsrisker som finns i redan levererad utrustning. Det har inte framkommit att bristerna leder till omedelbar person- eller sakskada varför det inte finns anledning om att besluta om ett försäljningsförbud med återkallelse från konsument.

YRKANDEN

Bolaget har överklagat beslutet och yrkar såvitt nu är aktuellt att förvaltningsrätten beslutar att Elsäkerhetsverkets beslut tills vidare inte ska gälla (inhibition).

Till stöd för sitt yrkande om inhibition har bolaget uppgett sammanfattningsvis följande.

Det är sannolikt att Elsäkerhetsverkets beslut kommer att upphävas vid den slutliga bedömningen. Även om de påstådda brister som Elsäkerhetsverket gjort gällande skulle föreligga utgör de varken brister eller sådana säkerhetsrisker som utgör skäl för ett försäljningsförbud, föreläggande om eliminering av risker eller återtag från återförsäljare. Utrustningen uppfyller de krav som framgår av PTSFS 2016: 5 och utgör inte en risk för de skyddsvärda intressena. Det finns därför inte någon rättslig grund för Elsäkerhetsverkets beslut. Enbart den omständigheten att utrustningen i någon mån avviker från de aktuella

standarderna eller andra harmoniserade standarder innebär inte att utrustningen inte uppfyller de väsentliga kraven och därmed föreskriva lagkrav. Eventuella avvikelser innebär inte heller automatiskt att utrustningen utgör en säkerhetsrisk.

Elsäkerhetsverkets beslut kommer att medföra betydande ekonomiska konsekvenser för bolaget. Bolaget kommer inte kunna få ersättning för denna förlust och dessa kostnader i efterhand. Även vid ett slutligt bifall till bolagets överklagande är bolagets skada såväl omedelbar som irreparabel. Det finns inte något starkt motstående intresse som talar för att beslutet ska gälla omedelbart. Det är oproportionerligt att beslutet ska gälla omedelbart. Det finns inte heller någon konkret eller omedelbar risk för skada vilket även framgår av beslutet. Elsäkerhetsverket har inte beslutat att bolaget ska återta samtliga exemplar av utrustningen som finns på marknaden. Detta visar att utrustningen inte är behäftad med sådana säkerhetsrisker att det bör föranleda att utrustning som finns hos konsumenterna och andra slutkunder bör återkallas. Under alla förhållanden väger bolagets intressen betydligt tyngre än andra tänkbara motstående allmänna intressen.

Utgången i målet framstår i vart fall som oviss. Det har presenterats olika tolkningar av utrustningens överensstämmelse med tillämpliga krav av olika tillsynsmyndigheter i berörda medlemsländer inom EU. Det material som bolaget gett in visar att det finns alternativa tolkningar och godtagbara förklaringar rörande utrustningens kravuppfyllelse jämfört med den tolkning som Elsäkerhetsverket lagt till grund för det överklagade beslutet. I målet finns ett antal rätts- och bevisfrågor som parterna har olika uppfattningar om. Det är dessutom oklart om Elsäkerhetsverket beaktat alla dokument som bolaget tillhandahållit till stöd för att produkten uppfyller kraven i radioutrustningslagen. Elsäkerhetsverkets granskning har därtill pågått i närmare ett års tid där bolaget löpande besvarat myndighetens förfrågningar. Det kan därför inte anses att en senareläggning av beslutets verkställighet skulle leda till beaktansvärda

skadeverkningar i detta fall. Det finns därför förutsättningar att bestämma att beslutet tills vidare inte ska gälla.

Elsäkerhetsverket bestrider bolagets yrkande om inhibition och har bland annat gjort följande tillägg. Det är inte sannolikt att bolagets yrkanden i sak kommer att bifallas. Granskningen har visat att bolagets riskanalys och utrustningens utförande inte säkerställer att en säker funktion alltid uppfylls vid alla de förhållanden som rimligen kan förutses. Utrustningen medför risk för person- och sakskada vilket i sig ger tillräckliga skäl för beslutet. Grunden för beslutet är brister i säkerhetskrav och att bolaget inte gjort någon bedömning av överensstämmelse innan utrustningen släpptes på marknaden. Att den ekonomiska aktören drabbas av ekonomisk skada kan inte anses ha större betydelse än att aktören efterlever en tillverkares skyldigheter enligt harmoniserad lagstiftning och skyldigheten att säkerställa att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven innan utrustningen släpps på den inre marknaden.

Bolaget har med anledning av *Elsäkerhetsverkets* yttrande gjort följande tillägg. Bolaget har gett in ny information till *Elsäkerhetsverket* som visar att jordfelsbrytaren som finns integrerad i utrustningen är säker att använda och håller en säkerhetsnivå motsvarande de säkerhetskrav som följer av de aktuella standarderna. Det framgår av dokumentationen att de tester som har genomförts visar att funktionen alltid uppfylls vid de förhållanden som rimligen kan förutses. Det kan inte uteslutas att *Elsäkerhetsverket* hade kommit till en annan slutsats om myndigheten beaktat denna tillkommande information. Det är inte en skyldighet för *Elsäkerhetsverket* att förena beslutet med ett förordnade om omedelbar verkställighet. Att en myndighet ska utöva kraftfull tillsyn hindrar inte en domstol från att besluta om inhibition av ett beslut.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Tillämplig bestämmelse m.m.

Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får den domstol som ska pröva ett överklagande besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla (inhibition) och även i övrigt besluta rörande saken.

För att ett beslut om inhibition ska meddelas har i rättspraxis ställts krav på en tämligen hög grad av sannolikhet för att avgörandet kommer att ändras i sak (se Regeringsrättens avgörande RÅ 2009 ref. 51 och 1996 ref. 24).

Kravet har dock satts lägre om det överklagade beslutet är av sådan karaktär att det är av stor betydelse för den enskilde att verkställigheten av beslutet skjuts upp i avvaktan på den slutliga prövningen och det inte finns något motstående intresse som starkt talar för att beslutet ändå ska gälla. Inhibition kan då meddelas redan när utgången i målet framstår som oviss (se Regeringsrättens avgörande RÅ 1990 ref. 82).

Förvaltningsrättens bedömning

Vid prövningen av om det finns förutsättningar att besluta om inhibition av beslutet ska förvaltningsrätten dels göra en preliminär bedömning av utgången i sak, dels en avvägning av de två intressen som står emot varandra (jmf RÅ 2009 ref. 51). Bolaget har uppgett att bolaget kommer att drabbas av allvarliga ekonomiska konsekvenser om förvaltningsrätten inte beslutar om inhibition av Elsäkerhetsverkets beslut, samt att det inte är proportionerligt att beslutet gäller omedelbart. Elsäkerhetsverket har mot detta angett att en kraftfull tillsyn är en förutsättning för ett ordentligt skydd av allmänintresset vad gäller hälsa, säkerhet, konsumentskydd och rättvis konkurrens på unionsmarknaden. Elsäkerhetsverket har vidare bedömt att det finns risk för såväl personskada som sakskada.

Förvaltningsrätten anser att det i nuläget inte finns skäl att frångå kravet på att det måste finnas en tämligen hög grad av sannolikhet för att avgörandet kommer att ändras i sak för att kunna besluta om inhibition. Detta även med beaktande av de ekonomiska konsekvenser som beslutet kan få för bolaget. Förvaltningsrätten, som senare kommer att avgöra målet slutligt, bedömer mot bakgrund av vad som hittills har kommit fram i målet att det inte finns tillräckliga skäl att besluta om inhibition av Elsäkerhetsverkets beslut. Bolagets yrkande om inhibition ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-03).

Rådman

Målet har föredragits av

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.